

МИНИСТЕРСТВО
НА ОТБРАНАТА

СЛУЖБА
ВОЕННА
ИНФОРМАЦИЯ

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НЕКЛАСИФИЦИРАН

2017

СОФИЯ
МАРТ, 2018 г.

Докладът на служба „Военна информация“ за изпълнение на поставените ѝ през 2017 г. задачи е изготвен и предоставен за публикуване на страницата на Министерския съвет на основание на чл. 22, ал. 5 от Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност.

В документа са посочени главните цели и акцентите в работата на Службата през годината, постигнатите от нея резултати и приоритетните направления, в които ще бъдат насочени усилията през 2018 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

● Увод	4
● Акценти в дейността през 2017 г.	7
● Информационно-аналитична и добиваща дейност, предоставяне и обмен на информация	9
● Военнодипломатическа дейност и сътрудничество с НАТО и ЕС	11
● Обобщени изводи	13
● Приоритети в дейността през 2018 г.	13

● Увод

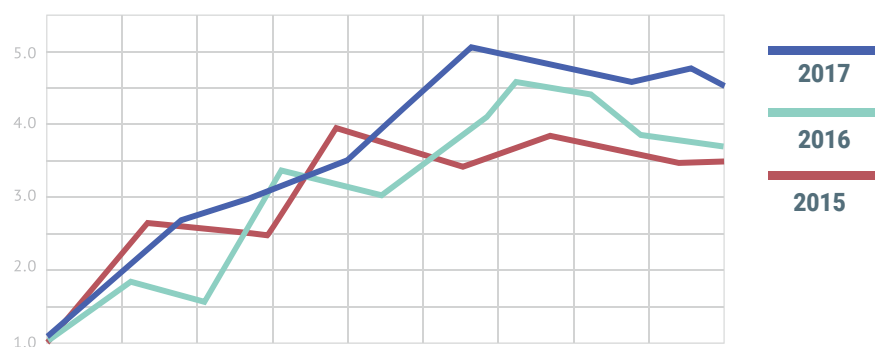
Дейността на служба „Военна информация“ (СВИ) е регламентирана със Закона за военното разузнаване, Правилника за устройството и дейността на служба „Военна информация“, подзаконовите актове на министъра на отбраната и вътрешни актове на директора на Службата. Въз основа на направените през годината анализ и оценка на извършената през 2016 г. реорганизация на СВИ беше отчетено, че новата организационна структура е довела до реализирането на поставените при реструктурирането цели за постигане на способности за увеличаване на експертизата и ефективността при изпълнението на задачите, бързото и гъвкаво пренасочване на разузнавателните и аналитичните ресурси при кризисни ситуации, резултатното взаимодействие в национален и международен план, придобиването на нови способности, интегрирането на способностите и ефективното управление на дейността, финансовите и материалните ресурси и системите.

Работата на Службата през 2017 г. се осъществяваше в съответствие с националното законодателство, нормативните и концептуалните документи, политиката на правителството в сферата на сигурността и отбраната и заповедите и указанията на министъра на отбраната. Основни цели на СВИ бяха изпълнението на утвърдените от министър-председателя Годишен план за дейността на Службата и „Годишни информационни задачи на разузнаването във въоръжените сили на Р България“, както и на постъпилите допълнителни искания за информация по широк спектър от теми и региони от: държавните институции; разузнавателните структури на НАТО и ЕС; партньорските служби (ПС).

През изминалата година средата на сигурност се характеризираше с нарастваща неустойчивост и трудна предвидимост поради проявяващите се в нея сложни предизвикателства, остри рискове и хибридни заплахи. Динамиката в международните отношения се запази висока. Очертаха се ясни тенденции към промяна на геополитическия, военния и икономическия баланс в глобален мащаб (диаграма 1). Нарасна зависимостта между личната, националната и международната сигурност, както и на държавите от жизненоважни ресурси (енергийни, водни и хранителни), което повиши вероятността за възникване на кризи. Задълбочиха се процесите на дестабилизация в регионите на конфликти. На сериозно изпитание бяха поставени, а в редица случаи не сработваха установените политически механизми за регулиране на международните контакти, в т.ч. за разрешаване на кризи. Засилиха се стремежите на страни, претендиращи да са регионални и надрегионални сили, да увеличават своите военни потенциали и да се препозицио-

нират в новия световен ред, така че да реализират своите ескалиращи геополитически амбиции. Повишен беше рискът от извършване на терористични атаки. Продължи - макар и с по-нисък интензитет, миграционният натиск върху Европа, в т.ч. към Р България. Посочените елементи на средата на сигурност рефлектираха върху изпълнението на задачите от СВИ и наложиха значително по-динамичен модел на работа и с по-висока натовареност на ресурсите, в т.ч на човешкия.

Диаграма 1
РЕЗКИ ИЗМЕНЕНИЯ В МЕЖДУНАРОДНАТА
СРЕДА НА СИГУРНОСТ

В съответствие с мисията, функциите и задачите на Службата по Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност и Закона за военното разузнаване главните й усилия бяха насочени към: добиване и анализ на стратегическа разузнавателна информация, необходима за отбраната на страната и защитата на националната сигурност от външни посегателства, рискове и заплахи; информационно осигуряване на дейностите на държавните институции в областта на националната сигурност и отбрана; осъществяване на непрекъснато наблюдение, ранно откриване и предупреждение за рисковете и заплахите за националната сигурност и колективната отбрана; предоставяне на разузнавателна информация за нуждите на планирането във въоръжените сили и за развитието на оперативни способности; осигуряване на разузнавателна информация в интерес на сигурността на операциите и мисиите зад граница, в които участват български военни контингенти и отделни военнослужещи; планиране и координиране на военното разузнаване във въоръжените сили; развиване на информационното и оперативното сътрудничество с разузнавателните структури на НАТО и ЕС, с разузнавателните органи на членките им и с ПС в интерес на националната сигурност и колективната отбрана; осъществяване на непосредствено ръководство на службите на военните аташета (СлВА) към задграничните представителства на Р България; ефективно и законосъобразно управление на работата и ресурсното осигуряване.

СВИ извършваше непрекъснато наблюдение, ранно откриване и предупреждение за рисковете и заплахите за националната сигурност и колективната отбрана съгласно приоритетните разузнавателни изисквания за кризисните региони, международния тероризъм и бежанските потоци, а също относно проблемите на информационната, енергийната, екологичната сигурност, киберсигурността и др.

В изпълнение на функциите си по организиране и водене на стратегическото разузнаване през годината Службата събираше и обработваше цялата информация, добита от разузнавателните органи на военното разузнаване или получена от разузнавателните структури на НАТО и ЕС, от разузнавателните органи на страните от двата съюза и от ПС.

Вследствие на активната работа на добиващите и аналитичните органи на СВИ през годината бяха изготвени и предоставени на потребителите различни видове информационни документи - информации, справки, отговори на искания за информация по линия на международния обмен с разузнавателните структури на НАТО и ЕС и с ПС, извънредни разузнавателни донесения, анализи, бюлетини, доклади, брифинги, становища, разработки за учения, документални материали, оценки на рисковете и заплахите, справочници, доктрини, лекции и др.

Утвърди се тенденцията към нарастване на броя на потребителите и на отправените искания за информация. Разшири се спектърът от въпроси, по които Службата получаваше заявки за планова и извънпланова информация от държавните институции в Р България и от разузнавателните органи на НАТО и ЕС. Това изискваше по-високи инициативност и гъвкавост в работата, ефективно използване на източниците и извършване на качествени разузнавателни анализ и оценка.

СВИ продължи да изпълнява функциите си за координиране и подпомагане на дейността на разузнавателните структури и органи в Българската армия. Подобриха се съвместната дейност и сътрудничеството с Щаба на отбраната, Съвместното командване на силите, командванията на видовете въоръжени сили и разузнавателните структури на оперативно ниво, което допринесе за по-голямата гъвкавост в управлението и повишаването на резултатите от дейността на всички органи. Бяха изпълнени качествено задачите по осигуряването в разузнавателно отношение на българските контингенти, участващи в мироопазващи операции извън територията на страната.

Върху работата на СВИ се упражняваха парламентарен, административен, финансов и съдебен контрол от предвидените в Конституцията и законите органи.

• Акценти в дейността през 2017 г.

През 2017 г. Службата работи активно за добиване на информация, разработване и предоставяне на разузнавателни информационни продукти, необходими за отбраната на страната и защитата на националната сигурност от външни посегателства, рискове и заплахи. С изпълнението на възложените задачи се осъществяваше своевременно и надеждно информационно осигуряване на дейността на държавното и военното ръководство в областта на отбраната и националната сигурност.

Важни акценти бяха непрекъснатите следене и оценяване на ситуациите в кризисните страни и региони и влиянието им върху сигурността на Р България, гражданите ѝ и българските военнослужещи, участващи в международни операции и мисии. Изготвяни бяха аналитични материали за състоянието и динамиката на военнополитическите конфликти и икономическите кризи в локален и регионален мащаб и перспективите за урегулирането им.

Активизирани бяха взаимодействието и информационният обмен с българските служби за сигурност и за обществен ред, НАТО, ЕС и ПС (диаграма 2). Важно направление беше изпълнението на ангажиментите по линия на разузнаването в Алианса и ЕС. СВИ участваше активно на ръководно и работно ниво в дейността на техните военни разузнавателни структури и комитети и продължава да има съществен принос в общата разузнавателна продукция, както и по отношение на разузнавателната поддръжка в интерес на водените от двата съюза операции и мисии.

Диаграма 2
ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА СВИ С НАТО, ЕС И ПС

Военнодипломатическата дейност, непосредствено осъществявана от СлВА, способстваше за разширяването и укрепването на сътрудничеството със съюзниците и стратегическите ни партньори в съответствие с националните приоритети във външната политика и политиката за сигурност и отбрана.

Военните аташета подпомагаха ръководителите на българските дипломатически представителства като съветници по военнополитическите въпроси и участваха активно в осигуряването на българските контингенти в операции и мисии извън територията на страната.

Службата активно се включваше с разузнавателна експертиза в мероприятия и дейности на Министерството на отбраната, свързани с процесите на планиране, подготовка и използване на въоръжените сили, разработване, преглед и актуализиране на стратегически документи, доктрини, концепции и приложни документи.

През годината приоритетно се осъществяваше разузнавателна поддръжка на военните формирования, подготвящи се и участващи в многонационални операции и мисии на ООН, НАТО и ЕС.

СВИ подпомагаше началника на отбраната при осъществяване на правомощията му по ръководство на разузнаването в Българската армия в съответствие със Закона за отбраната и въоръжените сили на Р България и Закона за военното разузнаване. Основните усилия в това направление бяха насочени към: подобряване на организацията на планиране, ръководство, управление и контрол на разузнавателния процес, информационно осигуряване и разузнавателна поддръжка; усъвършенстване на оперативността в работата; координиране на мероприятията и взаимодействието с Щаба на отбраната, командванията и щабовете на оперативно ниво; оптимално използване на възможностите на разузнавателните органи за добиване на разузнавателна информация; повишаване на качествените и количествените показатели на информационната дейност.

Чрез въведената Интегрирана система за управление на дейността и ресурсите беше реализиран ефективен и ефикасен мениджмънт на процесите, което способстваше за провеждането на целия спектър от дейности при спазване на бюджетните изисквания и процедури. Изпълнени бяха мероприятията в интерес на постигане на целите, заложили в програмния меморандум на основната програма „Военна информация“. Увеличена беше ефективността на прилаганите вътрешни административен и финансов контрол върху работата на Службата.

Комуникационно-информационната система на СВИ осигури непрекъснати, надеждни и защитени комуникационни и информационни услуги за управление на структурите и органите ѝ в страната и зад граница.

Чрез правилно управление на подсистемите за материални средства и инфраструктура логистичните органи на Службата осигуриха изпълнението на разузнавателните задачи независимо от лимитираните финансови средства. Положени бяха сериозни усилия в грижата за личния състав, изпълняващ служебната си дейност в отдалечени и със сложни условия райони, и в подобряването на средата за работа в административния район на СВИ.

През 2017 г. основни приоритети на политиката на прозрачност и отчетност на дейността в Службата бяха извършването на преглед и актуализирането на вътрешноевропейската нормативна база, както и разработването на нови нормативни актове.

Стриктно се прилагаха регламентиращите документи за предотвратяване на корупционни практики и конфликт на интереси, като се провеждаше активна и целенасочена превантивна дейност по пресичане на нерегламентирани контакти и противозаконни прояви на служители.

През годината беше осъществена ефективна публична комуникация за осигуряване на прозрачност и повишаване на информираността на обществеността за дейността на СВИ.

● Информационно-аналитична и добиваща дейност, предоставяне и обмен на информация

Свръхдинамиката в средата на сигурност в глобален и регионален аспект налага прилагането на адекватен подход в съответствие с високите очаквания на национално и съюзно ниво. За реализиране на мисията си и постигане на целите Службата развива и използва разнообразни методи в разузнавателното и информационно осигуряване. Стреми се да гарантира ефективността на информационно-аналитичната приложна система в пряка зависимост от ясното разбиране на потребностите и предизвикателствата, пред които се изправят потребителите на разузнавателна информация в национален и наднационален контекст. Усилията са фокусирани главно върху мониторинга на кризисни и конфликтни процеси чрез утвърдена система от критични индикатори за своевременна и точна оценка на динамичните изменения.

Стратегическата среда е доминирана от безпрецедентно през последните десетилетия акумулиране на кризи на сигурността - от нарастване на неопределеността и нивото на риска по източните граници на НАТО през конфликтите в Близкия изток и Северна Африка, генериращи заплахи за европейската сигурност от миграционни потоци и терористични атаки, до хибридните въздействия във всички нюанси на политическия, икономическия и социалния дискурс на съвременното общество.

Извеждането на сигурността на българските контингенти в международни операции и мисии като приоритет намери своето отражение в предоставената изпреварваща информация относно непосредствени заплахи за военнослужещите особено в Мисията на НАТО в Афганистан „Решителна подкрепа“. Оценката на постъпилите сведения се съпровождаше с препоръки за предприемане на мерки за противодействие и експертиза относно: трансформирането на най-активните терористични организации и проникването на техни клетки в Европа, включително държавите от Западните Балкани; използването от тях похвати, методи и модели за действие и способности за набиране на доброволци; опитите за разпространяване на радикална ислямска идеология и процесите в ухабитските общности на Балканите; внедряването на нови технологии и използването на Интернет услугите в интерес на терористичната дейност; потенциалната уязвимост на информационните системи и масиви, както и опасността от кибератаки.

Главните рискове за сигурността в Западните Балкани продължиха да са функция на политическата нестабилност в някои от страните, запазващите се латентно междуетническо напрежение и силни националистически настроения и наличието на социално-икономически проблеми и организирана престъпност. Приоритетна беше оценката на способите за прокарване на чуждо влияние в региона и тяхното отражение върху вътрешната и външната политика на съответните държави, в т.ч. възпрепятстване на сътрудничеството им с международни организации.

Сигурността в черноморския регион остана водещ акцент. Отсъствието на напредък в изпълнението на Минските споразумения и разрешаването на „замразените“ конфликти в Приднестровието, Абхазия и Южна Осетия запази напрежението и нестабилността в региона.

През 2017 г. обстановката в страните от Близкия изток и Северна Африка (диаграма 3) беше с преобладаващо кризисен характер, формиран най-вече от хода на конфликтите в Сирия, Йемен и Либия, операциите за неутрализиране на т.нар. ИД в Ирак и Сирия.

Диаграма 3
ЗОНИ НА КОНФЛИКТИ

Рисковете за стабилността в централноазиатския регион бяха високи особено предвид терористичната активност в Афганистан и териториално разширяващата се мрежа от радикализирани лица и екстремистки организации, присъединяващи се към структурите на т.нар. ИД. Високите нива на бунтовническата и терористичната дейност, непрекъснатите вътрешнополитически противоборства и социално-икономическите проблеми продължиха да възпрепятстват усилията на правителството и международната общност за стабилизиране на страната.

Повиши се напрежението на Корейския полуостров поради отсъствието на предпоставки за напредък в преговорния процес за ядрено разоръжаване.

В областта на енергийната сигурност един от основните фактори, определящ насоките в информационната дейност, беше оценката на проектите от каспийския и средиземноморския басейн, които може да гарантират диверсифициране на доставките на въглеводороди за Европа, респективно за Р България.

• Военнодипломатическа дейност и сътрудничество с НАТО и ЕС

СлВА подпомагаха министъра на отбраната при осъществяване на неговите правомощия в областта на отбраната, националната сигурност и международното военно сътрудничество. Водещ беше стремежът към разширяване и задълбочаване на сътрудничеството със стратегическите

съюзници на Р България и държавите партньори за реализиране на двустранните планове и програми.

През годината Министерството на отбраната беше представено от 27 СлВА в 44 държави (таблица 1).

Таблица 1

СТРАНИ НА ОСНОВНА И ДОПЪЛНИТЕЛНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СЛВА

ВОЕННИ АТАШЕТА	
ОСНОВНА АКРЕДИТАЦИЯ	ДОПЪЛНИТЕЛНА АКРЕДИТАЦИЯ
	
ЕВРОПА	
Австрия, Босна и Херцеговина, Великобритания, Германия, Гърция, Италия, Македония, Полша, Румъния, Руска федерация, Сърбия, Украйна, Франция	Албания, Белгия, Нидерландия, Словакия, Словения, Унгария, Хърватия, Чехия, Естония, Латвия, Литва, Молдова, Черна гора
ЧЕРНОМОРСКО-КАСПИЙСКИ РЕГИОН, БЛИЗЪК ИЗТОК И АЗИЯ	
Азербайджан, Армения, Афганистан, Грузия, Израел, Иран, Йордания, Китай, Ливан, Пакистан, Турция	Монголия, КНДР
СЕВЕРНА АМЕРИКА	
САЩ	Канада
АФРИКА	
Египет, Алжир	Тунис
<p>27 служби на ВА, които представляват МО в 44 държави, от които 17 СлВА са с акредитация в една страна и 10 СлВА са с акредитация в две или повече страни.</p>	

Приоритетно направление в работата на СВИ и подчинените ѝ СлВА беше изпълнението на ангажиментите, свързани с членството на Р България в НАТО и ЕС.

СлВА имаха съществен дял в информационното осигуряване на посещенията на чуждестранни държавни и военни ръководители в Р България и участието на длъжностни лица от Министерството на отбраната и Българската армия в международни форуми в рамките на сътрудничеството с Алианса и ЕС.

Службата продължи да участва активно и пълноценно в дейността на всички военни разузнавателни структури и комитети на НАТО и ЕС на ръководно и работно ниво.

Утвърди се авторитетът ѝ в разузнавателните общности на Алианса и ЕС, а високите оценки за качеството на разузнавателния продукт я позиционираха като активен и надежден партньор. Запази се традицията тя да бъде сред лидерите по принос и получи голямо признание не само по линия на поддръжката на военните разузнавателни органи и на операциите и мисиите на двете организации, но и за подкрепата на процесите на вземане на решения от техните висши политически и военни органи.

• Обобщени изводи

Постигнатите през 2017 г. резултати показват, че СВИ успешно изпълни възложените ѝ функции и задачи въпреки резките изменения в международната среда на сигурност, нововъзникналите рискове и заплахи за Р България и ограничените финансови и човешки ресурси.

Основните усилия в дейността през годината бяха насочени към повишаване на разузнавателните способности и ефективно управление на разузнавателните структури за добив, обработка, анализ и предоставяне на разузнавателна информация. Първостепенните цели бяха цялостно и пълно изпълнение на поставените информационни задачи, както и поддържане и развитие на партньорски отношения на двустранна основа и в съответствие с произтичащите отговорности от членството на Р България в НАТО и ЕС.

• Приоритети в дейността през 2018 г.

Анализът на състоянието и тенденциите към развитие на регионалната и глобалната среда на сигурност не дава основание да се направи кратко- и средносрочна прогноза за намаляване на рисковете и заплахите за националната сигурност. Техният асиметричен и хибриден характер изисква поддържане и развиване на широкоспектърни и гъвкави разузнавателни способности за ранното им идентифициране и неутрализиране.

Постоянно променящата се международна среда на сигурност очертава запазване на сложността на задачите на Службата и ще наложи преодоляване на нови трудности и изпитания. Основните усилия през 2018 г. ще бъдат насочени към:

- поддържане и развитие на способности за осигуряване с разузнавателна информация на държавното и военното ръководство и националните военни контингенти, участващи в операции и мисии на НАТО и ЕС, участие в работата на органите за ръководство на разузнаването на Алианса

и Съюза и осъществяване на сътрудничество и обмен на информация с разузнавателните им структури и с ПС;

- изпълнение на задачите по идентифициране на рисковете и заплахите за националната сигурност и колективната отбрана, асиметричните заплахи и основно транснационалния тероризъм с акцент върху осигуряване на безопасността на българските контингенти зад граница;
- усъвършенстване на оперативното взаимодействие в операциите и мисиите на НАТО и ЕС;
- подобряване на оперативността в съвместната работа, координацията на дейностите и сътрудничеството с Щаба на отбраната и щабовете на оперативното ниво;
- участие в процесите на планиране, подготовка и използване на въоръжените сили и в контрола върху дейността на разузнавателните органи и формирания;
- усъвършенстване на приложната система за управление на дейността и ресурсите за провеждане на целия спектър от дейности при спазване на бюджетните изисквания и процедури;
- прилагане на мениджърските практики за ефикасно, законосъобразно и рационално разпределяне и изразходване на финансовите ресурси с цел постигане на оптимални резултати при изпълнение на задачите;
- развитие на способностите за ефективно управление и използване на човешките ресурси и продължаване на усилията за докомплектуване с личен състав за осигуряване на изпълнението на поставените задачи, както и повишаване и поддържане на специализираната подготовка на служителите;
- гарантиране на прозрачност и отчетност в работата, предотвратяване на условия за възникване на корупция и конфликт на интереси и осъществяване на ефективен административен и финансов контрол.

Стратегическата среда на сигурност ще продължи да се обуславя от динамични и нееднозначни процеси в глобален и регионален план. Очертаващите се в средно- и краткосрочна перспектива предизвикателства в областта на сигурността и отбраната през 2018 г. неминуемо ще поставят на изпитание способностите на държавите и международните организации за своевременна и адекватна реакция и ще запазят сложността на задачите пред СВИ.

В този контекст военното разузнаване като основен елемент от системата за ранно предупреждение ще поддържа и развива изградените способности за непрекъснато наблюдение, ранно откриване и предупреждение за рисковете и заплахите за националната сигурност и колективната отбрана.